

DARBA LAPAS PUTNI DABĀ

Esiet sveicināti, lielie un mazie dabas draugi! Latvijas valsts mežu Kalsnavas arborētums sauc dabā! Dodieties ar mums izzinošā piedzīvojumā – kopā pētīsim un atklāsim daudz jauna, novērojot dabā valdošo rosību!

Mūsu satikšanās noteikti nav nejauša –, ja reiz esi te, tātad esi gatavs kāpt zināšanu klanā. Risinot uzdevumus, attīstīsi maņas, pilnveidosi prasmes un zināšanas. Mēs mācīsimies darot!

DODIES

PIERAKSTI

KLAUSIES

FOTOGRAFĒ

VĒRO

**IEDVESMOJIES NO DAŽĀDU
NOTEICĒJU, ENCIKLOPĒDIJU
INFORMĀCIJAS**

Vai esi gatavs?
Dodamies!

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

Dabas pētnieki ir nemanāmi, gandrīz kā detektīvi, vērojot apkārtni, pierakstot redzēto.

Vēro, klausies, meklē, atrodi un pieraksti, atzīmē un, pats svarīgākais, esi nemanāms.

Atzīmē ar x, ja izdevās ieraudzīt vai saklausīt. Papildini ar piezīmēm, piemēram, melns putns ar oranžu knābi, ligzda atrodas bērzā.

☐ kokā sēdošs putns	☐ spalva	☐ dzirdama putna dziesma
☐ lidojošs putns	☐ ligzda	☐ dobumains koks
☐ putnu kāsis	☐ putnu būris	☐ putnu pēdu nospiedums
☐ putns uz zemes	☐ ola	

Ko izdevās novērot?

VAI ZINĀJI?

Kultūraugu kaitēkļu ierobežošanā palīdz gājputni un nometnieki. Putni mažulus baro ar apkārtnē sastopamiem kukaiņiem, to kāpuriem.

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

ATŠĶETINI

Palīdzi atklāt tekstu, ciparu vietā liekot burtus, izmantojot burtu atslēgu. Atklāj interesantus faktus par putniem!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
P	U	Ū	A	I	Ā	E	Z	Ī	M	Ē	B	C	O	K	D	N	R	L	T	S	V	F	Š	G	J	Ņ	Č	H	Ķ	Ž	Ļ

1.

1	2	20	17	2

15	4	2	19	5	7	10

20	2	15	24	21

22	5	16	2	21

 .

2.

1	5	17	25	22	9	17	21

5	18

22	5	7	17	9	25	4	5	21

1	2	20	17	21

 ,

15	2	18	24

1	18	14	20

1	7	19	16	11	20

 ,

12	7	20

17	7	1	18	14	20

19	5	16	14	20

 .

3.

1	3	13	7	21

17	7	22	4	18

15	2	21	20	5	17	6	20

4	13	5	21

 .

4.

1	2	20	17	4

4	13	5	21

1	18	14	1	14	18	13	5	14	17	6	19	5

22	4	18

4	5	8	27	7	10	20

50 %

17	14

25	4	19	22	4	21

 .

5.

1	2	20	17	4

21	1	4	19	22	4	21

21	22	7	18

22	4	5	18	6	15

17	7	15	6

15	4	2	19	5

 .

6.

15	17	6	12	26	4

23	14	18	10	4

4	20	12	5	19	21	20

11	16	5	7	17	4

22	7	5	16	4	10

15	14

11	16

1	2	20	17	5

16	4	12	6

 .

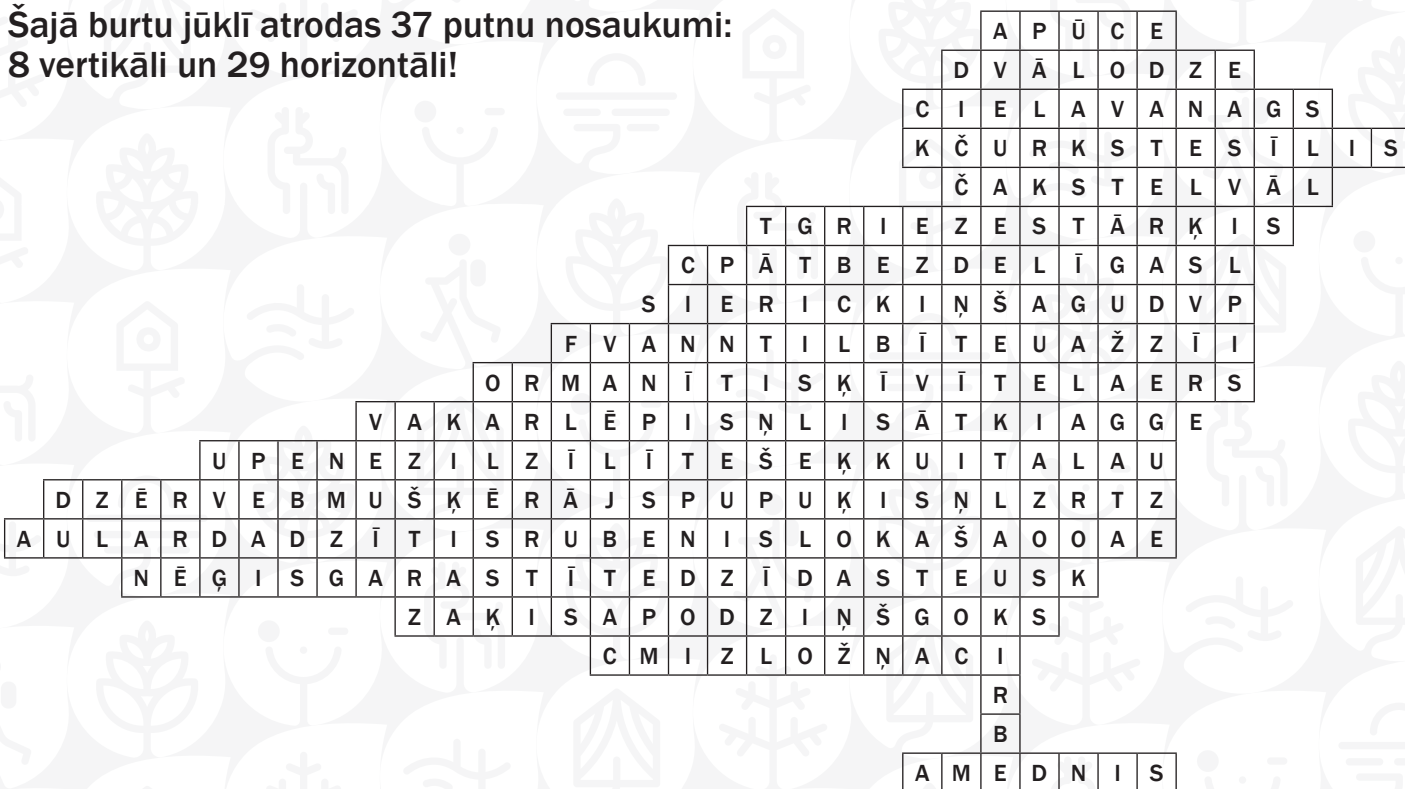

Esī radošs un izveido savu putnu stāstu, mīklu vai faktu, izmantojot ciparus. Tā atmiņšanu uzdod ģimenes locekļiem vai klasesbiedriem.

PAMANI

Šajā burtu jūklī atrodas 37 putnu nosaukumi:
8 vertikāli un 29 horizontāli!

Cik putni paslēpušies šajā
burtu jūklī?

Kurus putnus atradi abos
burtu sajukumos?

Izvēlies vienu no
atrastajiem putniem
un uzzīmē to!

Sūti savu darbu LVM Kalsnavas
arborētumam uz e-pastu:
arboretums@lvm.lv

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

Līdzīgi kā augiem, cilvēkiem un zīdītājiem, arī putniem nosaukumā ir divi vārdi. Atrodi pareizos vārdu savienojumus (kopā 8 pāri).

DZELTENAIS

LIELĀ

DĀRZA

BALTĀ

KOKU

MELNAIS

PELĒKAIS

UPES

MUŠĶĒRĀJS

CIELAVA

TĀRTIŅŠ

ZĪLĪTE

STĀRĶIS

TILBĪTE

ČIPSTE

ĶAUĶIS

Kurš no minētajiem putniem ir sastopams Latvijas teritorijā visu gadu?

VAI ZINĀJI?

Lielā zīlīte ir pirmais putns, kas ieskandina pavasari ar savu daudzveidīgo dziedājumu. Ja ziema ir silta, jau janvārī var sākt klausīt lielās zīlītes dziesmu.

Klausies vienu no lielās zīlītes dziesmām!

https://ej.uz/liela_zilite_bals

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

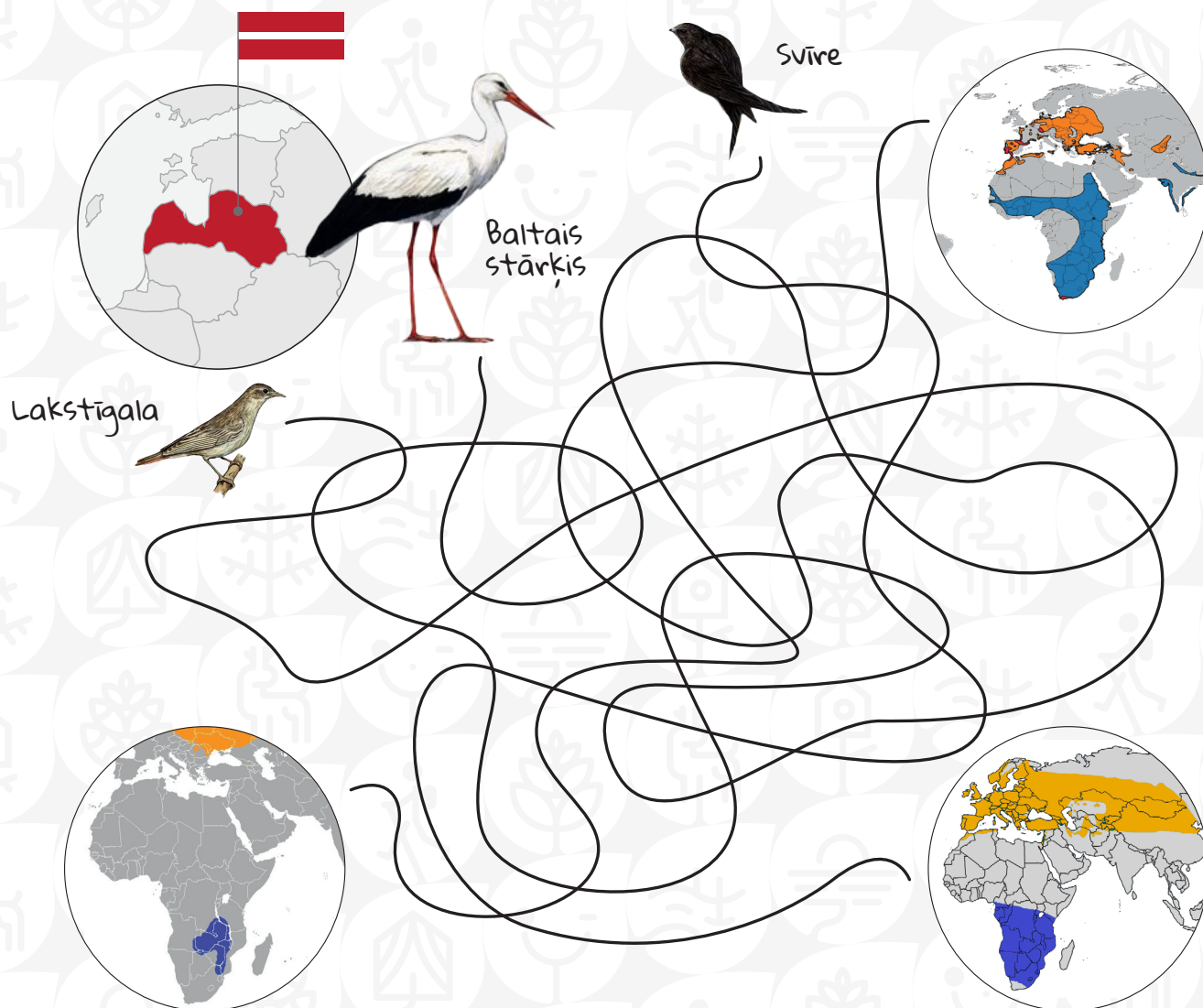

arboretums@lvm.lv

KLAUSIES

Atgriežoties Latvijā, baltais stārķis un lakstīgala vēlas apskatīt maršrutu, kādā lidojuši, bet, ak vai, lidojuma reģistrā notikusi kļūme un sajukuši dati. Palīdzi atrast, kurš no lidojuma maršrutiem ir lakstīgalai, kurš baltajam stārķim un kurš svīrei?

Klausies putnu dziesmas!

Lakstīgala
Luscinia luscinia

https://ej.uz/lakstigala_luscinia_luscinia

Baltais stārķis
Ciconia ciconia

https://ej.uz/baltais_starckis_ciconia_ciconia

Svīre
Apus apus

https://ej.uz/svire_apus_apus

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

Atpazīsti ģerbonī attēloto putnu! Kāda pilsētai, pagastam vai novadam tas pieder?
Pie ģerboņa pieraksti burtu un ciparu!

1	2	3	4	5	6	7	8	9
baltais stārķis	vanags	pīle	kaija	gulbis	vanagi	dzērve	gailis	krauklis

A	B	C	D	E	F	G	H	I
Līvāni	Preiļi	Gulbene	Smiltene	Jūrmala	Staicele	Lubāna	Madona	Grobiņa

Vēro putnus parkā, pie barotavām, pie putnu būriņiem!

https://ej.uz/mans_pirmais_putnu_notiecējs

Aplūko klinšu ērgļa ligzdu tiešraides kamerā!

https://ej.uz/klinšu_erglis

Skaties video un izveido savu papīra putniņu!

https://ej.uz/izloki_savu_papira_putnu

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

IEKLAUSIES

Klausies pasaku par putnu dzīvi un atbilde uz jautājumiem:

https://ej.uz/putnu_dzive

Cik putni pieminēti pasakā? _____

Cik reizes pasakā min zvirbuli? _____

No kāda materiāla zvirbulis ceļ māju? _____

Kā tu vērtē zvirbuļa un strazda rīcību? _____

Kā tu rīkotos, sastopot zvirbuli? _____

Nosauc vismaz 3 dažādas vietas, kur putni veido ligzdas! _____

No dotajiem atslēgvārdiem izveido savu stāstu.

LAKSTĪGALA

LIDOJUMS

LIGZDA

RESNS

BRIESMAS

PRIECĪGS

UPE

DZIESMA

 LVM Kalsnavas arborētums

 www.mammadaba.lv/arboretums

 +371 25736933

 arboretums@lvm.lv

ATBILDES

3. lpp

1. Putnu kauliem tukšs vidus.
2. Pingvīns ir vienīgais putns, kurš prot peldēt, bet neprot lidot.
3. Pūces var pagriezt galvu gandrīz pilnu apli.
4. Pūces nevar kustināt acis.
5. Putna acis var aizņemt pat 50 % no galvas.
6. Putnu spalvas sver vairāk nekā kauli.
7. Knābja forma atbilst ēdiena veidam, ko putni ēd dabā.

4. lpp

Vertikāli: tārtiņš, tītiņš, žagata, lakstīgala, dzeguze, svīre, svilpis, zoss,

Horizontāli: tilbīte, ormanītis, erickiņš, kuitala, stārķis, čakste, cielava, vakarlēpis, vālodze, čurkste, pupuķis, ķīvīte, bezdelīga, zilzīlīte, zīlīte, sīlis, grieze, mušķērājs, dzērve, pūce, vanags, dadzītis, rubenis, mednis, zīdaste, garastīte, apodziņš, sloka, mizložņa.

Vertikāli: tārtiņš, tītiņš, žagata, lakstīgala, dzeguze, svīre, svilpis, zoss,

Horizontāli: tilbīte, ormanītis, erickiņš, kuitala, stārķis, čakste, cielava, vakarlēpis, vālodze, čurkste, pupuķis, ķīvīte, bezdelīga, zilzīlīte, zīlīte, sīlis, grieze, mušķērājs, dzērve, pūce, vanags, dadzītis, rubenis, mednis, zīdaste, garastīte, apodziņš, sloka, mizložņa.

5. lpp

Dārza ļauķis, baltā cielava, melnais stārķis, pelēkais mušķērājs, upes tilbīte, koku čipste, dzeltenais tārtiņš un nometnieks lielā zīlīte.

7. lpp

9B

1F

6D

3G

2A

5C

7I

4E

8H

8. lpp

Pasakā ir minēti 2 putni: strazds un zvirbulis.

Pasakā zvirbulis pieminēts 17 reizes.

Pasakā zvirbulis ligzdas celtniecībā izmanto žagariņus.

Putni veido ligzdas: koku dobumā, koku, krūmu zaros, uz zemes, uz ūdens, putnu būros, uz māju jumtiem, uz elektrības stabiem, māju spraugās, pie korēm.

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

9

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. A. Āze. Putni Latvijā: Uzdevumi, – Rīga, AS “Latvijas valsts meži”, 2018. – 136 lpp.
2. 123 Easy Paper Crafts DIY, <https://www.youtube.com/watch?v=601cj0sIBRY>, (skatīts 06.03.2023.)
3. Baltais stārķis, <https://www.latvijasdaba.lv/putni/ciconia-ciconia-l/>, (skatīts 06.03.2023.)
4. Baltais stārķis, <https://xeno-canto.org/154554> (skatīts 06.03.2023.)
5. Gada putns 2016 – Lielā zīlīte, ievietots 9. Nov 2016, <https://www.putnudraugs.lv/gada-putns-2016-liela-zilite/>, (skatīts 06.03.2023.)
6. Grobiņa, <https://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/grobina-pilseta.png>, (skatīts 06.03.2023.)
7. Gulbene, <https://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/gulbene-pilseta.png>, (skatīts 06.03.2023.)
8. J. Strazdiņš, J. Šipkēvics, A. Sējāns, Putnu dzīve, https://www.youtube.com/watch?v=f_B_eS06RoY (skatīts 06.03.2023.)
9. Jūrmala, <https://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/jurmala-pilseta.png>, (skatīts 06.03.2023.)
10. Lakstīgala, 2023.gada putns, <https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/zinamais-nezinamaja/lakstigala-gada-putns-2023-izraudzits-ari-ka-atbalsts-ukrainai.a170476/> (skatīts 08.02.2023.)
11. Lakstīgala, <http://www.putni.lv/luslus.htm> (skatīts 06.03.2023.)
12. Lakstīgala, <https://www.latvijasdaba.lv/putni/luscinia-luscinia-l/>, (skatīts 06.03.2023.)
13. Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Mans pirmais putnu noteicējs, ĪSS CEĻVEDIS PUTNU IEPAZĪŠANĀ LATVIJĀ, 2020., https://www.lob.lv/wp-content/uploads/2020/05/Mans_pirmais_putnu_noteicejs_A6_40_sugas_atverumi.pdf, (skatīts 06.03.2023.)
14. Lielā zīlīte, http://www.putni.lv/balsis/parmaj_song_A_2006-05-05_0748_valle_a.celmins.mp3 (skatīts 07.03.2023.)
15. Līvāni, [livani-pilseta.png](http://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/livani-pilseta.png) (200×230) (pilsetas.lv), (skatīts 06.03.2023.)
16. LSM.lv Dzīvesstila redakcija, “Zināmais nezināmajā” (Latvijas Radio raidījums), publicēts 20. janvāris, 2022, <https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vidē-un-dzīvnieki/svīre-lidojuma-spej-baroties-paroties-un-pat-gulet-iepazisti-gada-putnu.a438402/> (skatīts 03.03.2023.)
17. Lubāna, <https://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/lubana-pilseta.png>, (skatīts 06.03.2023.)
18. LVM Klinšu ērglis – Golden Eagle, (Started streaming on Feb 5, 2023), <https://www.youtube.com/watch?v=d4pK3FHfpyl>, (skatīts 06.03.2023.)
19. M. Narvils, Derīgie organismi dārzā 3. daļa, ievietots 18. decembris 2017., <http://new.lkc.lv/lv/nozares/augkopiba/derigie-organismi-darza-3-dala>, (skatīts 06.03.2023.)
20. Madona, <https://pilsetas.lv/upload/images/gerboni/madona-pilseta.png>, (skatīts 06.03.2023.)
21. Preiļi https://preili.lv/wp-content/uploads/files/images/Preilju_gerbonis.png?x70862, (skatīts 06.03.2023.)
22. S. Talwar, Bird - Structure, and Function Study Guide, <https://www.inspiritvr.com/general-bio/vertebrates/bird-structure-and-function-study-guide>, (skatīts 03.03.2023.)
23. Smiltene, https://smiltenesnovads.lv/wp-content/uploads/2019/04/Coat_of_Arms_of_Smiltene.svg.png (skatīts 06.03.2023.)
24. Staicele, https://www.limbazunovads.lv/lv/staicele?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F, (skatīts 06.03.2023.)
25. Stork research group, WHITE STORK, <http://whitestork.org/index.php/white-stork/> (02.03.2023.)
26. Svīre, <https://www.latvijasdaba.lv/putni/apus-apus-l/>, (skatīts 06.03.2023.)
27. Svīre, <https://xeno-canto.org/645243> (skatīts 06.03.2023.)
28. Thrush nightingale, <https://animalia.bio/thrush-nightingale> (skatīts 06.03.2023.)

LVM Kalsnavas arborētums

www.mammadaba.lv/arboretums

+371 25736933

arboretums@lvm.lv

10